

## UCHWAŁA

Dnia 14 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 października 2020 r., wniosku prokuratora delegowanego do Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych, o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w R. – R. F.,

za czyn z art. 178a § 1 k.k.,

działając na podstawie art. 80 § 2da, § 2c, § 2e; art.110 § 2a oraz art.129 § 2 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2020.365 t.j. ze zm.; dalej: p.u.s.p),

uchwalił

1. zezwolić na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego R. F. za to, że: „w dniu 13 października 2020 r. w R., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,63 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym ulicą G. pojazd mechaniczny marki S. nr rej. (...)”, tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.;
2. zawiesić sędziego R. F. w czynnościach służbowych;
3. obniżyć wysokość wynagrodzenia sędziego R. F. na czas trwania zawieszenia o 45%.

### UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 14 października 2020 r., prokurator delegowany do Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych wystąpił do Sądu

Najwyższego o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w R. R. F. za przestępstwo polegające na tym, że: „w dniu 13 października 2020 r. w R., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,63 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził w ruchu lądowym ulicą G. pojazd mechaniczny marki S. nr rej. (...)”, tj. czyn z art. 178a § 1 k.k.

W oparciu o przedłożone przez prokuratora wnioskodawcę akta śledztwa PK XIV Ds. (...) Prokuratury Krajowej oraz częściowo treść oświadczenia złożonego przed Sądem na dzisiejszym posiedzeniu przez R. F.,

**Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobniony następujący stan faktyczny.**

W dniu 13 października 2020 r. sędzia Sądu Okręgowego w R. R. F. prowadził ulicami R. pojazd marki S. o nr rej. (...) (k.1). W okolicach godziny 18:10 kierujący ww. pojazdem poruszał się ulicą G. Dojeżdżając do skrzyżowania ulic: G. i K. w R. nie zachował należytej ostrożności podczas wykonywania manewru omijania i lewą częścią przodu prowadzonego przez siebie pojazdu uderzył w prawą część tyłu pojazdu marki F. o nr rej. (...) prowadzonego przez K. K.. W pojeździe tym była także pasażerka H. P. (k. 1, k. 45-46).

Po zatrzymaniu pojazdów uczestniczących w zdarzeniu K. K. wyszedł z prowadzonego pojazdu i podszedł do samochodu marki S. nr rej. (...), w którym na miejscu kierowcy siedział R. F.. Z uwagi na odczuwany w lewej ręce ból K. K. polecił pasażerce H. P. zadzwonić na pogotowie i po policję (k. 38).

Po przyjeździe policji na miejsce zdarzenia, funkcjonariusze Komendy Miejskiej w R. poddali uczestników zdarzenia badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu (k. 1). Badanie to wykazało, iż sędzia R. F. znajduje się w stanie nietrzeźwości. Pierwszy pomiar przeprowadzony o 18:51 wykazał obecność alkoholu w wydychanym powietrzu w ilości 0,63 mg/l. Pomiar drugi o godz. 19:12 – 0,61 mg/l zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu (k. 3-3v). Uczestnik zdarzenia K. K. był trzeźwy (k. 2).

Wobec zgłoszenia przez K. K. bolesności w okolicach lewej ręki na skutek ww. zdarzenia, zasięgnięto opinii lekarza biegłego z zakresu medycyny sądowej w celu ustalenia czy obrażenia jakich doznał pokrzywdzony naruszyły czynności jego

ciała na okres powyżej lub poniżej dni siedmiu (k. 28). Z uzyskanej opinii wynika, że „w wyniku kolizji drogowej K. K. doznał powierzchownego urazu barku i ramienia lewego z obrzękiem w miejscu urazu, pourazowym bólem i niewielkim zmniejszeniem bólowym ruchomości. W wyniku doznanych obrażeń czynności narządów ciała naruszone zostały na okres nieprzekraczający siedmiu dni w myśl art. 157 § 2 k.k.” (k.47).

W związku z podejrzeniem popełnienia przez kierującego pojazdem marki S. nr rej. (...), sędziego R. F., przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. ww. sędziego zatrzymano, o czym powiadomiono Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) (k. 1, k. 20).

Po przewiezieniu R. F. na Komendę Miejską Policji w R., został on poddany kolejnym badaniom na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu, w obecności prokuratora Prokuratury Rejonowej w R. – R. W.. Badania te wykazały zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu w ilości: o godz. 20:44 – 0,45 mg/l, o godz. 20:48 – 0,43 mg/l (k.5).

### **Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Immunitet sędziowski zaliczany jest do immunitetów formalnych. Nie wyłącza on odpowiedzialności karnej czy też karalności za czyn popełniony, ale wprowadza zakaz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób nim chronionych, bez uprzedniego uzyskania przez oskarżyciela zgody uprawnionego organu.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, który Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni aprobuje: „immunitet sędziowski nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągnięcia osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Ochronne oddziaływanie immunitetu powoduje, że dopóki nie zostanie on uchylony prawomocną uchwałą sądu dyscyplinarnego, niedopuszczalne jest wszczęcie i dalsze prowadzenie postępowania przeciwko osobie, którą chroni. Jego uchylenie jest zatem warunkiem przejścia postępowania karnego dotyczącego sędziego z fazy *in rem* w fazę *in personam*” (Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach dyscyplinarnych. 2016. Warszawa 2017. Uchwała z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16. str. 237). Celem postępowania

w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez prokuratora materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że sędzia w stosunku do którego oskarżyciel (wnioskodawca) skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem), zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2003 r. sygn. akt SNO 29/03, LEX nr: 470220; z 23 lutego 2006 r. sygn. akt SNO 3/06, LEX nr: 470201; z 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 28/16 LEX nr: 2080102). Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego, które Sąd w niniejszym składzie w pełni aprobuje „przez »dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa« należy rozumieć taką sytuację, gdy zebrane w sprawie dowody wskazują w sposób dostateczny na to, że sędziemu można postawić zarzut popełnienia przestępstwa. Jest przy tym oczywiste, że nie wystarcza samo przypuszczenie, iż było tak, jak twierdzi się we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, ale nie jest też wymagane przekonanie o winie sędziego. Postępowanie o uchylenie immunitetu sędziowskiego poprzez wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, nie jest bowiem postępowaniem rozstrzygającym o jego odpowiedzialności karnej, a więc sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że przestępstwo zarzucane sędziemu we wniosku faktycznie zostało przez niego popełnione. Naturalnie poddaje on wniosek analizie nie tylko pod kątem realizacji znamion przedmiotowych i podmiotowych zarzucanych czynów, ale także musi odnieść się do nich w optyce m.in. stopnia społecznej szkodliwości. Jednak biorąc pod uwagę specyfikę postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej zarysowaną powyżej, uznać należy, że znikomy stopień społecznej szkodliwości zarzucanego sędziemu czynu musi jawić się, jako oczywisty na podstawie dostępnego materiału dowodowego” (Uchwała Sądu Najwyższego z 16 maja 2018 r. sygn. SNO 18/18. LEX nr: 2515772).

Rozpoznawany przez Sąd wniosek skierowany w niniejszej sprawie dotyczy czynu ściąganego z oskarżenia publicznego. W takich przypadkach rola sądu dyscyplinarnego sprowadza się do weryfikacji przedstawionych przez wnioskodawcę materiałów zebranych w toku postępowania przygotowawczego

w celu ustalenia czy w danym przypadku zachodzi dostatecznie uzasadnione w rozumieniu art. 80 § 2c p.u.s.p. podejrzenie popełnienia przez sędziego przestępstwa. Powzięcie takich ustaleń skutkujące zezwoleniem na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej warunkuje możliwość przedstawienia danemu sędziemu zarzutów w postępowaniu karanym, a także daje podstawę do wszczęcia postępowania przeciwko sędziemu poprzez przedstawienie mu przez prokuratora zarzutu, którego zasadność potwierdził sąd rozpoznający wniosek o uchylenie immunitetu. Sąd Najwyższy podkreśla, iż taki przebieg postępowania nie przesądza o sposobie zakończenia śledztwa czy ewentualnym rozstrzygnięciu orzeczonym przez sąd karny. Sąd dyscyplinarny ma za zadanie rozważyć adekwatność przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego w odniesieniu do dyspozycji wynikającej z treści art. 80 § 2c p.u.s.p., a więc czy w sposób dostateczny uzasadnia on realizację znamion czynu, o którym mowa we wniosku.

Sąd Najwyższy jednocześnie zauważa, iż ocena zgromadzonego w toku śledztwa materiału dowodowego, nie powinna wykraczać ponad to, co konieczne do dostatecznego uzasadnienia podejrzenia przestępstwa. Oznacza to, iż w gestii sądu dyscyplinarnego nie leży powzięcie pełnego przekonania, że przypisywane sędziemu przestępstwo zostało rzeczywiście przez niego popełnione, a jedynie ustalenie czy wersja zdarzeń przedstawiona przez prokuratora we wniosku jest na tyle prawdopodobna, iż w ocenie sądu dostatecznie uzasadnia popełnienie przez sędziego przestępstwa. W tym miejscu podkreślić należy, iż uchwała sądu dyscyplinarnego nie przesądza kwestii związanych z ewentualną winą sędziego, którego dotyczy wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.

Ustalenie winy bowiem, należy wyłącznie do sądu powszechnego w postępowaniu karnym według reguł przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego. Taka wykładnia unormowań związanych z kwestią rozpoznawania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej przez sąd dyscyplinarny sprowadza się do konkluzji, iż sąd ten w istocie jest zobligowany do oceny wiarygodności zgromadzonego przez prokuratora w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego, natomiast kompleksowa i ostateczna

ocena tego materiału dokonywana jest już w postępowaniu karnym sensu stricto (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16, LEX nr 2087128 i cyt. tam orzecznictwo).

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy wraz z treścią ustnego oświadczenia sędziego R. F. odebranego na posiedzeniu w dniu 14 października 2020 r. daje podstawy do wydania uchwały zgodnie ze złożonym wnioskiem, albowiem zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez ww. sędziego przestępstwa stypizowanego w przepisie art. 178a § 1 k.k. Przedłożony Sądowi materiał dowodowy, wskazany powyżej, uprawdopodobnia w sposób dostateczny sprawstwo R. F., tym samym uzasadniając wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego R. F. do odpowiedzialności karnej za czyn wskazany we wniosku prokuratora.

Kluczowy w przedmiotowej sprawie dowód w postaci protokołów badania stanu trzeźwości (k. 3, k. 5) został przeprowadzony przy użyciu analizatorów wydechu typu AlcoTrueP i Alkometr A.2.0, posiadających aktualne świadectwa wzorcowania (k. 4, k. 6). Uzyskane wyniki wskazują w sposób jednoznaczny, iż R. F., kierując w dniu 13 października 2020 r. w R. około godziny 18:10, samochodem marki S. nr. rej (...) znajdował się w stanie nietrzeźwości. Ponadto, z zeznań przesłuchanych w toku dotychczasowego śledztwa świadków, oświadczenia R. F. oraz dokumentacji sporządzonej przez policję, jednoznacznie wynika, iż w chwili zaistnienia opisanej powyżej kolizji drogowej, kierującym pojazdem marki S. nr. rej. (...) był sędzia Sądu Okręgowego w R. R. F.. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby prawdziwość ww. dowodów kwestionować. Odnosząc się do treści oświadczenia złożonego przez sędziego R. F. na posiedzeniu, w którym to oświadczeniu R. F. zdaje się sugerować, iż kierując w dniu 13 października 2020 r. *in tempore criminis* swoim pojazdem, nie dysponował wiedzą, iż znajduje się w stanie nietrzeźwości. Sąd Najwyższy stwierdza, iż oświadczenie to w tym zakresie uznać należy za niewiarygodne. Według wskazań wiedzy eliminacja alkoholu z organizmu następuje w tempie pomiędzy 0,15 promila a 0,10 promila, w wyjątkowych wypadkach 0,25 promila na godzinę, co odpowiada eliminacji około 25 ml wódki 40% w ciągu godziny przez organizm mężczyzny o wadze ok. 70 kg (por. Ekspertyza sądowa – zagadnienia wybrane.

red. J. Wójcikiewicz. Warszawa 2007. s. 337-338). Gdyby zatem R. F. zakończył spożywanie alkoholu w postaci piwa w ilości i czasie podanych w oświadczeniu, wówczas stężenie alkoholu w jego organizmie nie osiągnęłoby poziomu ustalonego w wyniku pomiarów przeprowadzonych przez Policję w dniu 13 października 2020 r.

Z tych też powodów Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobnione w stopniu wyższym niż dostateczny podejrzenie, że R. F. dopuścił się wskazanego we wniosku oskarżyciela publicznego przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

Zgodnie z art. 129 § 2 p.u.s.p. wydając uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej Sąd zobligowany był jednocześnie do zawieszenia w czynnościach służbowych sędziego, którego dotyczy wniosek. Sąd Najwyższy, uwzględniając przedmiotowy wniosek oskarżyciela publicznego orzeka także, na podstawie art. 129 § 3 p.u.s.p., o obniżeniu wynagrodzenia ww. sędziemu o 45% na czas trwania zawieszenia. Orzekając o wysokości obniżenia wynagrodzenia Sąd kierował się wysokim stopniem społecznej szkodliwości przypisanego wnioskiem czynu oraz wyjątkowo negatywnymi skutkami jakie dla autorytetu wymiaru sprawiedliwości wywołał czyn jakiego dopuścił się R. F.

Z tych też powodów Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji.